Lenkey Tibor: Iványi-Grünwald Béla

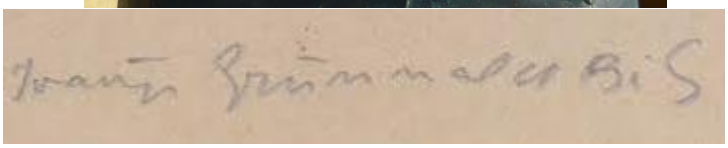

Som községben született 1867. május 16-án Grünwald Béla festőművész*. Apja Grünwald Sámuel földbérlő volt Som-Daránypusztán, Som-Simonmajorban és az Iregszemcse melletti Csehi-pusztán, de Somban szatócs üzlete is volt. Édesanyja Morvay Mária Emília. Fogékony gyermekéveit Somban és Daránypusztán töltötte. Elemi iskoláit helyben 1878-1882-ig, a gimnáziumot a székesfehérvári ciszterciéknél és Budapesten végezte. 1882-ben beiratkozott a Mintarajziskolába, ahol Székely Bertalan és Lotz Károly növendéke volt, amit 1886-ban végzett el. Ebben az évben a Müncheni Akadémiára került Hackl professzor tanítványának, itt fél évig volt. 1887-től 1890-ig a párizsi Julián Akadémiára járt. 1891-ben visszament Münchenbe és a Hollósy-körhöz csatlakozott. 1894-ben Egyiptomban járt. 1896-ben Nagybányára ment, a művésztelep egyik alapítója lett. Ekkor munkásságára főleg Ferenczy Károly volt nagy hatással. Sorra születtek kiemelkedő művei. Életében jelentős fordulatot jelentett 1899, mert ekkor vette feleségül Bilcz Irén Matildot, egy görögkatolikus pap lányát Nagybányán. 1902-ben Feleségével négy hónapot Tuniszban dolgozott. 1904. őszén elnyerte a Fraknói–féle római ösztöndíjat. Nem kétséges, hogy Iványi-Grünwald Béla termékeny művész volt, hisz egymás utáni években sok új képével jelentkezett.*

Meglepően könnyed, magabiztos lett festészete. Az elmúlt évek során tett útkereső kísérletei meghozták a kellő eredményt. Majdnem 1 évet töltött Feleségével Rómában. Túlnyomórészt olyan műveket alkotott, melyek teljes fordulatot jelentettek eddigi művészetéhez képest. Iványi Budapesten ismerkedett meg Kada Elekkel, Kecskemét művészetet kedvelő és pártoló polgármesterével. Ekkor beszélték meg egy Kecskeméten létesítendő művésztelep létrehozását, ami 1911. őszére el is készült. Az Iványi vezette művész társaság birtokba vette a telepet, s ezzel megnyílt a kecskeméti Szabadiskola. A művészek megbízást kaptak az új kecskeméti középületek díszítésére. Iványi 1914-ben Fényes Adolffal Velencében járt, ahol megcsodálhatta Tintoretto művészetét. 1920. után Munkácsy Mihály és Paál László tradíciójához kapcsolódó képeket festett, de festményeinek minősége egyre jobban hanyatlott. Trianon után ismét a somogyi táj vonzotta magához, Balatonlellén, a Kandó villában élt és alkotott, felváltva Budapesttel. Családi nevének Iványi-Grünwaldra való módosítását a Magyar Királyi Belügyminiszter

252.379/VIII. 1929. számú rendeletével engedélyezte, ami 1929.X.23-án került anyakönyvi bejegyzésre, de már 1906-tól használja képei aláírásánál. 1930-ban Corvin-koszorút kapott munkásságáért. 1899-ben kötött házasságából született 1902-ben Béla István fia Nagybányán, aki később ifj. dr Iványi-Grünwald Béla néven jelentős történész lett és 1939. júniusától Londonban élt és dolgozott. A bekövetkező második világháború, Fia iránti aggódás megviselte ***Iványi*** *egészségét és* ***1940. szeptember 24-én Budapesten halt meg, a Fiumei úti sírkert 41. parcellájában nyugszik****. Felesége később Londonba ment és ott hunyt el 1958. március 28-án. Ifjabb Iványi 1965. január 22-én halt meg Colchesterben. Som község kiemelkedő szülöttének az Ady Endre és a Petőfi Sándor utcák találkozásánál állított emléktáblát 1998. május 6-án. Emlékszobáját Somban 2007. június 30-án, míg új síremlékét 2007. szeptember 24-én avatták fel a Fiumei úti sírkertben. 2017. szeptember 24-én bronz mellszobrát adták át a község központjában, a Közösségi ház kertjében.*

Fenti életrajz megtalálható a www.lenkeytibor.hu honlap oldalán több más írásos és képi dokumentummal együtt.

Előbbieken kívül forrás:

- **Lenkey Tibor: Iványi-Grünwald Béla** című könyve: Som, 2019. ISBN:978-615-00-5510-7. Kk. 111 lap.
- **Lenkey Tibor: Som község története** című könyve: Som, 2019. ISBN: 9978-615-00-5882-5. Kk. 187 lap.
- **Lenkey Tibor**: **Ahogy elkezdődött. (Egy polgármester visszaemlékezései)** című könyve, Som., Lenkey T., 2019. Kk. 452. 25 cm. ISBN 978-615-00-6369-0.